

załącznik
do uchwały Nr XII/79//2015
Rady Gminy Wąbrzeźno
z dnia 7 sierpnia 2015 r.

Strategia
rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Wąbrzeźno
na lata 2015 - 2020

Wąbrzeźno 2015 r.

Spis treści:

I. Wstęp	3
II. Raport o stanie Gminy Wąbrzeźno	4
2.1. Położenie, powierzchnia, ludność	4
2.2. Bezrobocie, ochrona zdrowia, szkolnictwo	9
2.3. Pomoc społeczna	11
III. Metodologia opracowania strategii	16
IV. Analiza SWOT	17
V. Cele i działania strategii	19
VI. Zakończenie	28

I. WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Wąbrzeźno na lata 2015 – 2020 powstała na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 163), który nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Dobrem nadrzędnym strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek - jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej, jako całości w praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji.

Różnego rodzaju kryzysy występujące we współczesnym świecie, powodują wzrost bezrobocia i pogorszenie warunków bytu ludności, a przede wszystkim zwiększenie strefy ubóstwa. Istniejące zagrożenia winny być dostrzegane i uwzględnione w polityce gospodarczej i społecznej państwa. Powinny zapobiegać kryzysom gospodarczym, ograniczać ich negatywne skutki i rozwiązywać kwestie społeczne, dotyczące bezrobocia oraz związanej z nim pomocy społecznej.

Zachodzące w Polsce dynamiczne procesy społeczne i gospodarcze mają ogromny wpływ na życie społeczeństwa. Wzrost dochodu narodowego i postępująca modernizacja kraju, powodują nawarstwianie się problemów społecznych, z których najważniejsze to: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba. Wymienione zjawiska są od siebie zależne, wzajemnie na siebie wpływają, a przenikając się nawzajem, tworzą łańcuch przyczynowo - skutkowy.

Niezwykle ważnym zadaniem postawionym przed Gminą Wąbrzeźno jest opracowanie całościowych, wewnętrznie spójnych programów mających na celu długofalowe oddziaływanie, trafne odczytanie zagrożeń, zdiagnozowanie przyczyn, określenie niezbędnych środków zaradczych. Ciągłe niewystarczające środki przeznaczone na sferę społeczną zmuszają do poszukiwania jak najefektywniejszych metod działania na rzecz rodzin poprzez udzielanie skutecznego wsparcia osobom i rodzinom, które umożliwi im samodzielną egzystencję, da szansę zaspokojenia podstawowych potrzeb oraz stworzy możliwości rozwoju. Działania te opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Mogą one być realizowane m.in. we współpracy z organizacjami pozarządowymi, przy rozpoznaniu i zdiagnozowaniu problemów społecznych występujących na terenie gminy. Skuteczność pomocy, tym samym skuteczność działania jest uwarunkowana kompleksowym podejściem do istniejących problemów i wprowadzenie systemowych rozwiązań.

Podstawowe działania wspólnoty samorządowej w zakresie polityki społecznej uregulowane są w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594 z późn.zm.) i zadania te obejmują między innymi zagadnienia:

- 1) ochrony zdrowia i rehabilitacji;
- 2) pomocy społecznej;

- 3) pieczy zastępczej;
- 4) gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- 5) edukacji publicznej;
- 6) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 7) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- 8) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej;
- 9) współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 10) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Wąbrzeźno na lata 2015 – 2020 dalej zwana Strategią jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki.

Do prac nad wypracowaniem Strategii zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji społecznych z terenu gminy tworzący zespół do opracowania Strategii. Zespół został powołany zarządzeniem Wójta Gminy Nr 37/2015 z dnia 24 marca 2015 r. w składzie:

- 1) Agnieszka Kornacka – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie;
- 2) Dariusz Kuna – sekretarz Stowarzyszenia Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Wąbrzeźno;
- 3) Grażyna Stopyra – pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- 4) Justyna Zarębska – inspektor Urzędu Gminy Wąbrzeźno;
- 5) Zenon Wilczyński – sekretarz Stowarzyszenia Nasza Gmina;
- 6) Joanna Kozłowska – członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Proces przygotowania dokumentu składał się z następujących etapów:

- organizacja procesu planowania strategicznego- ustalono zasady wypracowania dokumentu,
- diagnoza sytuacji społecznej gminy - zidentyfikowano problemy społeczne mieszkańców gminy oraz problemy i potrzeby związane z edukacją,
- planowanie działań - przeprowadzono analizę SWOT Gminy, opracowano wizję rozwoju społecznego Gminy, określono cele strategiczne, operacyjne i zadania,
- opracowanie dokumentu.

II. RAPORT O STANIE GMINY WĄBRZEŹNO

2.1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

Gmina Wąbrzeźno położona jest w środkowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w centrum powiatu wąbrzeskiego. Gmina zajmuje powierzchnię ok. 201 km², co lokuje ją wśród dużych gmin województwa (i wśród największych gmin tej części województwa). Liczba ludności gminy wynosi ponad 8,6 tys. co wśród gmin wiejskich lokuje ją w grupie jednostek dosyć dużych. Gęstość zaludnienia wynosi 42 os/km² a w odniesieniu do obszaru

bez lasów, łąk i pastwisk – 55 osób/km² – obydwie wartości są dosyć niskie – ale obydwie mieszczą się w kategoriach typowych - mają jednak charakter neutralny i nie stanowią istotnego uwarunkowania rozwoju (ani pozytywnego, ani negatywnego). Gmina położona jest w odległości niewielkiej od Torunia (ok. 50 km). Uwagę zwraca regularny kształt gminy oraz centralne położenie siedziby, dobrze dostępnej z terenu całej gminy (węzeł, w którym zbiegają się drogi różnych kategorii). Główne determinanty warunkujące rozwój gminy, to:

- zróżnicowane warunki przyrodnicze, związane z położeniem gminy w różnych odmiennych strefach morfogenetycznych (strefa akumulacji moren czołowych, strefa sandru, strefa równiny morenowej, występowanie mniejszych form wypukłych i wklęsłych związanych z działalnością glacialną i fluwioglacjalną); zróżnicowanie jest także związane z dosyć dużą powierzchnią i rozciągłością południkową gminy,
- rolniczy charakter niezalesionej części gminy, przy zróżnicowanych warunkach rozwoju rolnictwa,
- znaczący udział gruntów pochodzenia organicznego oraz terenów zielonych,
- niski udział lasów,
- duża liczba mieszkańców,
- struktura sieci osadniczej z kilkoma dużymi i bardzo dużymi miejscowościami przy jednoczesnym rozproszeniu osadnictwa; zróżnicowany charakter funkcjonalny miejscowości.

Sieć osadniczą gminy tworzą (wg danych Urzędu Statystycznego) 42 miejscowości (wg Urzędu Gminy - 35) – jest to liczba duża na tle przeciętnej w innych gminach, ale uwzględniając dużą powierzchnię gminy oraz małą jej lesistość – jest to wartość typowa. Duża jest liczba wsi dużych i bardzo dużych – liczących kilkaset lub więcej mieszkańców. Jest to korzystne uwarunkowanie rozwoju - wielkość miejscowości wiejskich to czynnik warunkujący podnoszenie, jakości życia mieszkańców. Zasadę koncentracji ludności należy utrzymywać przy podejmowaniu decyzji mających wpływ na dalszy rozwój gminy. Sieć osadnicza jest skoncentrowana w zakresie skupienia ludności, ale jednocześnie rozproszona pod względem liczby miejscowości i małej liczby ludności części z nich. Gmina ma charakter wielofunkcyjny. Wiodącą funkcją są działalności rolnicze, aczkolwiek zaznacza się także funkcja turystyczna, jako uzupełniająca w niektórych częściach gminy. Środkowa część gminy to obszary leśne, na których prowadzone jest także gospodarcze wykorzystanie lasów. Warto także zauważyć, że znaczną część gminy obejmują obszary bardzo ważne z punktu widzenia pełnienia funkcji ekologicznych i jako takie – powinny podlegać ochronie przed przekształceniami. Gmina posiada korzystne predyspozycje dla rozwoju niektórych funkcji turystyczno-wypoczynkowych. Podstawowym czynnikiem kształtującym strukturę gminy jest zróżnicowanie fizjograficzne oraz charakter użytkowania gruntów. Uwzględniając te uwarunkowania, obszar gminy dzieli się na 3 zasadnicze jednostki:

- I - północną - obejmującą strefę kulminacji moren,
- II - centralną - obejmującą pas lasów na sandrze oraz leżącą na południe równinę wytopiskową (Bagno Zgniłki),
- III - południową - obejmującą równiny morenowe.

Poszczególne strefy, ze względu na szczegółowe uwarunkowania i wewnętrzne zróżnicowania, można podzielić na mniejsze jednostki. Tereny leżące w jednostce I i III mają

charakter rolniczo-osadniczy-leśny, przy czym warunki glebowe i przydatność dla rolnictwa są różne; uzupełniającą (i potencjalną) funkcją jest turystyka i rekreacja. Tereny sandru mają charakter leśny i leśno-rolniczy a uwagę zwraca ich bardzo duża wartość ekologiczna. Bardzo duży jest udział gruntów organicznych.

Na ogólną powierzchnię 20073 ha składają się użytki rolne, które zajmują około 15,3 tys. ha, lasy, zakrzaczenia i zadrzewienia – 2,9 tys. ha, pozostałe grunty i nieużytki – zajmują razem prawie 1,9 tys. ha.

Szczegółowa struktura użytkowania gruntów jest następująca (wg Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii):

a) użytki rolne

grunty orne - 12734 ha
sady - 127 ha
łąki trwałe - 1301 ha
pastwiska trwałe - 708 ha
grunty rolne zabudowane - 243 ha
grunty pod stawami - 12 ha
grunty pod rowami - 162 ha
razem - 15287 ha

b) grunty leśne oraz zakrzaczenia i zadrzewienia

lasy - 2725 ha
grunty zadrzewione i zakrzaczone - 198 ha
razem - 2923 ha

c) grunty zabudowane i zurbanizowane

tereny mieszkaniowe - 84 ha
tereny przemysłowe - 1 ha
inne tereny zabudowane - 4 ha
zurbanizowane tereny niezabudowane - 13 ha
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - 36 ha
drogi - 448 ha
tereny kolejowe - 42 ha
razem - 628 ha

d) grunty pod wodami

płynącymi - 234 ha
stojącymi - 41 ha
razem - 275 ha

e) użytki ekologiczne

razem - 185 ha

f) nieużytki

razem - 775 ha.

Na tle przeciętnej struktury powiatowej i wojewódzkiej, gmina wyróżnia się:

- znacznie wyższym, niż przeciętnie w powiecie, ale jednocześnie znacznie niższym, niż przeciętnie w województwie - udziałem lasów,

- w konsekwencji powyższego - gmina notuje wyższy, niż w województwie, ale niższy, niż w powiecie - udział użytków rolnych,
 - wyraźnie wyższy - niż w powiecie i województwie - jest na terenie gminy udział łąk.
- Struktura użytkowania gruntów wskazuje, więc na typowo rolniczy charakter gminy - w dodatku rolnictwo opiera się na tradycyjnych uprawach polowych.

Gmina składa się z 21 sołectw, obejmujących łącznie 35 miejscowości (do dalszych analiz użyto danych Urzędu Gminy, wg których na terenie gminy jest 35 miejscowości). Osadnictwo jest silnie rozdrobnione – w strukturze wielkościowej uwagę zwraca kilka wsi dużych – nawet w skali województwa (zwłaszcza Wałycz i Ryńsk), jednocześnie jednak bardzo liczna jest grupa miejscowości małych – liczących poniżej 200, a nawet poniżej 100 mieszkańców. Jednocześnie jednak – obok rozdrobnienia osadnictwa – wyrażanego w dużej liczbie małych miejscowości, ma miejsce koncentracja zaludnienia w kilku głównych miejscowościach – trzy największe skupiają ponad ¼, a osiem największych – ponad połowę ludności gminy.

Sieć osadnicza w gminie

- **wsie sołeckie:** Wałycz, Ryńsk, Czystochleb, Myśliwiec, Jarantowice, Pływaczewo, Zieleń, Małe Radowiska, Orzechowo, Orzechówko, Jaworze, Ludowice, Przydwórz, Łabędź, Sitno, Trzciano, Węgorzyn, Stanisławki, Cymbark, Wałyczek, Trzcianek,
- **pozostałe wsie:** Nielub, Wronie, Plebanka, Katarzynki, Sosnówka, Frydrychowo, Młynik, Jarantowiczki, Zaradowiska, Rozgard, Michałki, Prochy, Sicinek.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. stan ludności Gminy Wąbrzeźno przedstawiał się następująco:

Wiek	Płeć	Wartość
ogółem	ogółem	8627
ogółem	mężczyźni	4291
ogółem	kobiety	4336
w wieku przedprodukcyjnym	ogółem	1852
w wieku przedprodukcyjnym	mężczyźni	946
w wieku przedprodukcyjnym	kobiety	906
w wieku produkcyjnym	ogółem	5465
w wieku produkcyjnym	mężczyźni	2931
w wieku produkcyjnym	kobiety	2534
w wieku poprodukcyjnym	ogółem	1310
w wieku poprodukcyjnym	mężczyźni	414
w wieku poprodukcyjnym	kobiety	896

Dane GUS za 2014 r.

Z powyższego zestawienia wynika, iż w pełni produkcyjnym wieku występuje przewaga mężczyzn. W wieku poprodukcyjnym drastycznie maleje liczba mężczyzn (wzrasta śmiertelność wśród mężczyzn).

Demografia jest ważnym czynnikiem wpływającym na tempo rozwoju społeczno – gospodarczego. Najważniejsze cechy demograficzne, które mają wpływ na możliwości rozwojowe gminy to:

- 1) wysoki poziom wykształcenia mieszkańców;
- 2) utrzymanie średniego wskaźnika gęstości zaludnienia;

- 3) dynamiczna struktura wieku ekonomicznego ludności z zaznaczającym się spadkiem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, spadającym procentowym udziałem ludności w wieku produkcyjnym i występowaniem wzrostowego trendu procentowego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym;
- 4) zachowanie równowagi pomiędzy płciami;
- 5) dodatni poziom przyrostu naturalnego;
- 6) odwrócenie niekorzystnych trendów migracyjnych.

Poniższa tabela przedstawia populację gminy w rozbiciu na grupy wiekowe uwzględniając płeć:

Wiek	Płeć	Liczba osób
ogółem	ogółem	8627
ogółem	mężczyźni	4291
ogółem	kobiety	4336
0-4	ogółem	491
0-4	mężczyźni	252
0-4	kobiety	239
5-9	ogółem	515
5-9	mężczyźni	273
5-9	kobiety	242
10-14	ogółem	507
10-14	mężczyźni	244
10-14	kobiety	263
15-19	ogółem	563
15-19	mężczyźni	289
15-19	kobiety	274
20-24	ogółem	708
20-24	mężczyźni	351
20-24	kobiety	357
25-29	ogółem	670
25-29	mężczyźni	344
25-29	kobiety	326
30-34	ogółem	689
30-34	mężczyźni	352
30-34	kobiety	337
35-39	ogółem	625
35-39	mężczyźni	324
35-39	kobiety	301
40-44	ogółem	582
40-44	mężczyźni	307
40-44	kobiety	275
45-49	ogółem	519
45-49	mężczyźni	267
45-49	kobiety	252
50-54	ogółem	545
50-54	mężczyźni	277
50-54	kobiety	268
55-59	ogółem	613
55-59	mężczyźni	307

55-59	kobiety	306
60-64	ogółem	542
60-64	mężczyźni	290
60-64	kobiety	252
65-69	ogółem	334
65-69	mężczyźni	156
65-69	kobiety	178
70-74	ogółem	247
70-74	mężczyźni	99
70-74	kobiety	148
75-79	ogółem	189
75-79	mężczyźni	73
75-79	kobiety	116
80-84	ogółem	141
80-84	mężczyźni	48
80-84	kobiety	93
85 i więcej	ogółem	147
85 i więcej	mężczyźni	38
85 i więcej	kobiety	109

Dane GUS za 2014 r.

Najliczniejszą grupą w gminie są osoby pomiędzy 20 a 24 rokiem życia. Struktura ludności według wieku mająca wpływ na kształtowanie się struktur społeczno – ekonomicznych przedstawia się następująco:

Wiek	Płeć	Liczba osób
w wieku przedprodukcyjnym	ogółem	1852
w wieku przedprodukcyjnym	mężczyźni	946
w wieku przedprodukcyjnym	kobiety	906
w wieku produkcyjnym	ogółem	5465
w wieku produkcyjnym	mężczyźni	2931
w wieku produkcyjnym	kobiety	2534
w wieku poprodukcyjnym	ogółem	1310
w wieku poprodukcyjnym	mężczyźni	414
w wieku poprodukcyjnym	kobiety	896

Dane GUS za 2014 r.

W wieku produkcyjnym w gminie zamieszkuje 5465 osób, co stanowi 63,35 % ogółu mieszkańców.

2.2. BEZROBOCIE, OCHRONA ZDROWIA, SZKOLNICTWO.

Duża liczba mieszkańców gminy zatrudniona jest w rolnictwie, jednak ten dział gospodarki tworzy niewielką ilość miejsc pracy, natomiast charakteryzuje się występowaniem ukrytego bezrobocia. Sytuacja ta mogłaby ulec zmianie poprzez realizację nowych inwestycji, które utworzą nowe miejsca pracy zmniejszając tym samym stopę bezrobocia.

Niski poziom wykształcenia dużej części bezrobotnych oraz długotrwałe pozostawanie bez pracy to zjawiska bardzo niekorzystne.

Dynamika bezrobocia w gminie Wąbrzeźno:

Data	Liczba bezrobotnych		Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	
	Ogółem	kobiet	ogółem	w tym kobiety
31,12,2012	789	462	184	105
31,12,2013	804	466	148	67
31,12,2014	717	430	108	53

*Podstawa: dane PUP w Wąbrzeźnie

Okres pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Do 1 miesiąca	39	15
1 – 3 miesięcy	132	83
3 – 6 miesięcy	98	53
6 – 12 miesięcy	98	55
12 – 24 miesięcy	125	73
Powyżej 24 miesięcy	225	151

*Podstawa: dane PUP w Wąbrzeźnie stan na 31,12,2014

Poziom wykształcenia bezrobotnych:

Rodzaj wykształcenia	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Wyższe	36	26
Policealne i średnie zawodowe	142	112
Średnie ogólnokształcące	40	33
Zasadnicze zawodowe	227	125
Gimnazjalne i poniżej	272	134

*Podstawa: dane PUP w Wąbrzeźnie stan na 31,12,2014

Bezrobocie to jeden z najtrudniejszych do rozwiązania i najbardziej brzemienny w skutki problem społeczny, nie tylko na poziomie lokalnym. Rozwiązanie tego problemu zależy od działań systemowych na poziomie centralnym. Bezrobocie rodzi zagrożenia w dziedzinie ochrony zdrowia, braku pozytywnego nastawienia do świata, złego samopoczucia a przede wszystkim jest przyczyną wielu patologii społecznych, do których należą m.in. przestępczość, alkoholizm, przemoc w rodzinie.

Na terenie Gminy Wąbrzeźno funkcjonują Przychodnia Medycyny Rodzinnej NZOZ Sitno oraz Ośrodek Zdrowia w Ryńsku i Ośrodek Zdrowia w Zieleniu należące do Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Płużnicy i zatrudniają łącznie trzech lekarzy i cztery pielęgniarki. Uzupełnieniem opieki medycznej w gminie jest funkcjonujący od kilku lat prywatny punkt apteczny w Ryńsku.

Na terenie gminy funkcjonują niżej wymienione placówki oświatowe:

- 1) Szkoła Podstawowa w Jarantowicach;
- 2) Zespół Szkół w Myśliwcu (szkoła podstawowa i gimnazjum);
- 3) Zespół Szkół w Ryńsku (szkoła podstawowa i gimnazjum);
- 4) Zespół Szkół w Zieleniu (szkoła podstawowa i gimnazjum);
- 5) Zespół Szkół we Wroniu (organ prowadzący Powiat Wąbrzeski).

Na terenie gminy funkcjonują niepubliczne punkty przedszkolne, których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie „Nasza Gmina” w Wąbrzeźnie:

- 1) Punkt Przedszkolny w Myśliwcu;
- 2) Punkt Przedszkolny w Ryńsku;
- 3) Punkt Przedszkolny w Jarantowicach;
- 4) Punkt Przedszkolny w Zieleniu;
- 5) Punkt Przedszkolny w Wałyczcu.

2.3. POMOC SPOŁECZNA

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej realizowane są w Gminie Wąbrzeźno przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie powołany został uchwałą Nr VII/38/91 Rady Gminy w Wąbrzeźno z dnia 12 lutego 1991 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Formy pomocy są wielorakie - świadczenia pieniężne i niepieniężne. Podstawowym zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie dalej zwanego Ośrodkiem jest pomoc umożliwiająca poprawę warunków bytowych, materialnych i zdrowotnych mieszkańców gminy. Celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia mieszkańcom gminy życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Adresatami pomocy są rodziny wielodzietne, osoby, które pozostają w trudnej sytuacji życiowej, dotknięte długotrwałym bezrobociem. Beneficjentami pomocy społecznej są również osoby niepełnosprawne, przewlekle chore, niedostosowane społecznie oraz ludzie samotni oraz w podeszłym wieku. Wsparciem dla działań gminy w zakresie pomocy społecznej jest działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące zakresu udzielanej w gminie pomocy społecznej w 2014 r.

Powody przyznania pomocy w 2014 r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM		
UBÓSTWO	1	310		1 060
SIEROCTWO	2	0		0
BEZDOMNOŚĆ	3	6		6
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	87		481
W TYM:	5	57		354
WIELODZIETNOŚĆ				
BEZROBOCIE	6	246		907
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	121		295
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	126		335
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	57		246
W TYM:	10	40		139
RODZINY NIEPEŁNE				
RODZINY WIELODZIETNE	11	13		90
PRZEMOC W RODZINIE	12	1		4
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0		0
ALKOHOLIZM	14	34		78
NARKOMANIA	15	1		1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	5		5
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0		0
ZDARZENIE LOSOWE	18	1		5
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	2		9
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0		0

Dane GOPS za 2014 r.

Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2014 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIAD.	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
			OGÓŁEM	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1	678	359	1 211
w tym:	2	362	342	1 139
świadczenia pieniężne				
świadczenia niepieniężne	3	320	154	762
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	4	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	5	678	359	1 211
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM	6	X	271	907
w tym:	7	X	4	6
wyłącznie w postaci pracy socjalnej				

Dane GOPS za 2014 r.

Wykorzystanie środków finansowych ogółem za 2014 r.

Lp.	Dział	Plan	Wykonanie	%
1	Placówki opiekuńczo-wychowawcze (pobyt dzieci w placówkach)	19 603,00	19 557,21	99,77
2	Domy Pomocy Społecznej (pobyt mieszkańców gminy w DPS)	39 100,00	35 997,69	92,07
3	Rodziny zastępcze (pobyt dzieci w rodzinach zastępczych)	15 100,00	14 888,79	98,60
4	Świadczenia rodzinne (świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny)	3 241 094,00	3 125 493,74	96,43
5	Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy	37 980,00	35 345,10	93,06
6	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (zasiłki celowe i okresowe)	487 649,00	465 269,80	95,41
7	Dodatki mieszkaniowe	159 874,60	153 888,51	96,26
8	Zasiłki stałe	288 654,00	285 199,97	98,80
9	Ośrodki pomocy społecznej (utrzymanie ośrodka)	538 779,00	493 706,10	91,63
10	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej (pobyt mieszkańca gminy w mieszkaniu chronionym)	4 500,00	4 450,00	98,89
11	Usługi opiekuńcze	7 164,00	3 370,10	47,04
12	Pozostała działalność (realizacja programu pomoc państwa w zakresie dożywiania i pomoc finansowa w ramach realizacji rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne)	570 218,74	558 750,84	97,99
13	Stypendia dla uczniów	267 025,00	254 521,69	95,32
Ogółem:		5 676 741,34	5 450 439,54	96,01

Dane GOPS za 2014 r.

Ośrodek realizuje określone w przepisach prawa zadania własne gminy i zadania zlecone gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej. Ponadto zobowiązany jest do realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, bądź z rządowych programów pomocy społecznej, lub innych ustaw mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin. Ośrodek, realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, kieruje się ustaleniami przekazanymi przez Wojewodę Kujawsko - Pomorskiego. Ośrodek, wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, kieruje się ustaleniami Wójta Gminy Wąbrzeźno.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej pracuje 12 osób. Placówką kieruje kierownik wspierany przez:

- 4 pracowników socjalnych,
- 4 osoby do realizacji świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, stypendiów szkolnych,
- głównego księgowego,
- sprzątaczkę.

W miarę konieczności na bieżąco zatrudniane są osoby realizujące usługi opiekuńcze. Specjalistyczne wykształcenie kadry ośrodka, doświadczenie zawodowe i zaangażowanie poparte właściwą organizacją pracy gwarantują, że w ramach posiadanych, ograniczonych środków osiągnane są maksymalne efekty społeczne.

Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi obecnie 20 członków, w tym:

- 2 pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie,
- 2 członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4 pracowników Komendy Powiatowej Policji w Wąbrzeźnie,
- 7 pedagogów z gminnych placówek oświatowych,
- 1 pracownik Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Wąbrzeźnie,
- 1 kurator z Zespołu Służby Kuratorskiej przy Sądzie Rejonowym w Wąbrzeźnie,
- 1 pracownik Urzędu Gminy Wąbrzeźno,
- 1 pracownik socjalny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie,
- 1 członek organizacji pozarządowej.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Natomiast do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi, osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi działającymi na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania oraz stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego

W celu współpracy z organizacjami pozarządowymi opracowywany jest Program, który jest podstawą do współpracy Gminy Wąbrzeźno z organizacjami pozarządowymi. W myśl założeń Programu, procedura zlecania i wspierania realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe odbywa się w drodze otwartych konkursów ofert ogłaszanych przez Gminę Wąbrzeźno. Realizowane zadania obejmowały m.in. organizację wydarzeń kulturalnych przyczyniających się do kultywowania tradycji oraz integracji społeczności lokalnych, ochronę i promocję zdrowia, organizację zajęć rekreacyjno – wypoczynkowych dla dzieci i młodzieży. W realizację poszczególnych działań Programu corocznie zaangażowane są lokalne stowarzyszenia i organizacje.

Działanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomani

Na terenie Gminy Wąbrzeźno funkcjonowały wg stanu na dzień 31.12.2014 r. łącznie 33 miejsca sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych wykorzystane są na realizację zadań zawartych w Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dalej zwanego Programem przy współpracy z GOPS, szkołami i sołectwami z terenu Gminy Wąbrzeźno oraz Gminną Biblioteką Publiczną w Pływaczewie.

Celem Programu jest m.in. uświadomienie szkodliwości dla zdrowia i środowiska rodziny, jakie powoduje nadużywanie alkoholu, ukazanie istoty uzależnienia i współuzależnienia, a także wypracowanie dobrych nawyków i alternatyw na spędzanie wolnego czasu. Ponadto dąży się do objęcia pomocą osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, a także podejmuje się działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej. W/w działania realizuje się poprzez organizację m.in. akcji informacyjno – edukacyjną (Gminny Dzień/Tydzień bez Uzależnień, Gminny Tydzień – Stop Przemocy), wycieczki dydaktyczno – wychowawczej pełniącą funkcję turystyczno – edukacyjną jak i uczącą zachowań w grupie i organizacji czasu podczas wyjazdu, spektakle teatralne o tematyce profilaktyki uzależnień i przemocy, szkolenia dla pedagogów, nauczycieli, zapewnić mieszkańcom gminy możliwości z korzystania z porad specjalisty psychoterapii uzależnień i specjalisty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie przeprowadzania rozmów diagnostyczno – motywacyjnych, kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe, kontynuowano współpracę z Urzędem Marszałkowskim dotyczącą wspólnego finansowania przedsięwzięcia Niebieska Linia – Telefoniczne Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, zakupowano książki o tematyce profilaktyki uzależnień, przemocy do Gminnej Biblioteki Publicznej w Pływaczewie, szkół, zakupiono niezbędnego sprzętu do pomiaru trzeźwości tj. alkomat na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Urzędu Gminy, sfinansowano szkolenie pn. „Zespół Interdyscyplinarny i Grupa Robocza jako narzędzie pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie (praktyczne wskazówki)”, zakupiono ulotki i plakaty o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach kampanii „Reaguj na przemoc”.

III. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

Strategia jest to dokument, który wybranym, założonym do osiągnięcia celom przypisuje wachlarz zadań, określając przy tym środki i metody ich realizacji, w sposób całościowy i uporządkowany oraz wytycza kierunki, typuje priorytety, wskazuje zagrożenia. Zawiera metody oceny i wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Biorąc pod uwagę długi horyzont czasowy (5 lat), strategia musi być dokumentem o dużym poziomie ogólności. Powstające dokumenty planistyczne, ze względu na dynamikę zachodzących procesów społecznych i warunkujących je procesów ekonomicznych muszą stwarzać możliwość ich modyfikacji i poprawek.

Opracowywany dokument zawiera wskazanie okresu czasu, w którym będzie realizowany (2015-2020). Specyfika planowania strategicznego zakłada długofalowe działania i dlatego należy określić odległy horyzont czasowy tak, by w proponowanych rozwiązaniach i działaniach nie koncentrować się na bieżących i doraźnych celach. Strategia koncentruje się na tych problemach, które z uwagi na swój ciężar gatunkowy, zakres oddziaływań, skutki dla społeczności są ważne dla całej wspólnoty lokalnej.

W celu opracowania Strategii, Wójt Gminy zarządzeniem Nr 37/2015 z dnia 24 marca 2015 r. powołał zespół do opracowania Strategii. Zespół ten miał za zadanie opracować Strategii na podstawie spotkań zespołu, na których zostały omówione mocne i słabe strony Gminy Wąbrzeźno, a następnie powstały dokument ten został udostępniony społeczności poprzez wyłożenie dokumentu do publicznej widomości.

IV. ANALIZA SWOT

Planowanie strategiczne wykorzystuje różne techniki analityczne oraz sposoby dochodzenia do budujących wniosków. Najczęściej wykorzystywana metoda to Analiza SWOT, służąca do porządkowania informacji. Stosuje się ją we wszystkich obszarach planowania strategicznego, jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej, dzieli się ona na cztery kategorie czynników strategicznych:

S (strengths) → mocne strony – wszystko to, co stanowi atut, przewagę i zaletę analizowanego tematu,

W (weaknesses) → słabe strony - wszystko to, co stanowi słabość, barierę i wadę analizowanego tematu,

O (opportunities) → szanse – wszystko to, co stwarza dla analizowanego tematu szanse korzystnej zmiany,

T (threats) → zagrożenia – wszystko to, co stwarza dla analizowanego tematu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Analiza została wykonana w oparciu o spotkania zespołu w Urzędzie Gminy Wąbrzeźno. Na spotkaniach tym obecni byli przedstawiciele organizacji pozarządowych, a tym samym przedstawiciele mieszkańców gminy oraz pracownicy Urzędu Gminy, którzy wykorzystali swoją wiedzę i doświadczenie zawodowe opracowując mocne i słabe strony Gminy. Do opracowania analizy posłużyły materiały przygotowane przez pracowników Urzędu oraz zespół powołany do przeprowadzenia aktualizacji strategii.

Zbiorcza Analiza SWOT:

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<p>Korzystne warunki naturalne do produkcji rolnej. Infrastruktura: wodociągi, telefonizacja, internet. Dobre warunki glebowo-przyrodnicze. Silny potencjał rolny. Dobre warunki do ekologicznej produkcji rolnej. Korzystne połączenie komunikacyjne- kolejowe i drogowe Wysoki odsetek ludzi młodych wśród ludności gminy. Gotowość do podejmowania przez młodych ludzi nowych wyzwań. Istnienie grupy lokalnych liderów, społeczników i aktywistów na terenie gminy. Fachowa kadra nauczycielska w szkołach. Wykorzystanie nowoczesnych metod nauczania. Szybka wykrywalność patologii. Funkcjonujące świetlice wiejskie. Działająca biblioteka gminna. Istnienie zaplecza sportowego w szkołach. Liczne i ciekawe obiekty dziedzictwa kulturowego – turystyka wiejska. Walory krajobrazowo – turystyczne. Znany w kraju Ośrodek wypoczynkowo – rekreacyjny w Przydworzu. Prężnie działające: Stowarzyszenia Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Wąbrzeźno Kompetentne i ukierunkowane władze na rozwój gminy. Ścisła współpraca funkcjonariuszy policji i straży pożarnej z władzami i społecznością gminy. Efektywne działanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej</p>	<p>Brak oczyszczalni. Brak programów ekologicznych. Ograniczona baza produkcyjno-usługowa. Brak rynku hurtowego i aukcji dla produktów rolnych. Słabo rozwinięte przetwórstwo rolno-spożywcze. Zła nawierzchnia dróg oraz ich, jakość. Zwiększone obciążenie budżetu gminy wynikające z wysokiego bezrobocia i niskiej opłacalności produkcji rolnej w małych gospodarstwach. Niezadowalająca sytuacja ekonomiczna sporej części ludności. Wysoki poziom bezrobocia. Niewielki przyrost miejsc pracy na terenie gminy. Apatia i bierność osób długotrwale bezrobotnych. Brak kwalifikacji dużej grupy bezrobotnych. Brak motywacji wśród mieszkańców Gminy do dokonywania zmian. Duże rozproszenie terytorialne społeczności uczniowskiej. Braki edukacyjne rodziców. Słaba promocja turystyczna gminy. Brak dostatecznie rozwiniętej infrastruktury turystycznej w postaci obiektów gastronomicznych, pól namiotowych, ścieżek rowerowych. Skromne zaplecza sportowo-rekreacyjnego. Zbyt małe zainteresowania rozwojem kulturalnym wśród społeczności Gminy. Niezadowalające wyposażenie służb medycznych. Brak profilaktyki zdrowotnej. Znaczny odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. Tendencje polegające na dziedziczeniu ubóstwa i patologii. Brak motywacji biednego społeczeństwa do poprawy własnej sytuacji. Ryzyko większej zachorowalności w grupie osób w podeszłym wieku. Alienacja osób starszych i niepełnosprawnych głównie z zaburzeniami psychicznymi. Słabnące zainteresowanie mieszkańców własnym bezpieczeństwem.</p>
<i>SZANSE</i>	<i>ZAGROŻENIA</i>
<p>Sprzyjająca polityka władz gminy dla inwestorów ukierunkowana na ich rozwój. Koordynacja wspólnych działań na rzecz rozwoju gminy. Pozyskanie inwestorów do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego. Poprawa ekonomiki rolnictwa poprzez rozwój wysokotowarowych gospodarstw rolnych. Możliwość aktywizacji osób bezrobotnych. Nawiązanie współpracy z zagranicą. Możliwości zatrudnienia, nowe miejsca pracy. Wykorzystanie możliwości proponowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wąbrzeźnie. Programy aktywizacji osób bezrobotnych - współpraca Wykorzystanie funduszy stypendialnych. Organizacja zajęć pozalekcyjnych.</p>	<p>Braki w infrastrukturze – brak sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej. Ograniczenie rozwoju produkcji rolnej wynikające z niskiej opłacalności. Ucieczka najlepiej wykształconych i najbardziej dynamicznych grup społecznych za granicę kraju. Tendencja do osłabiania więzi międzyludzkich. Brak miejsc pracy dla młodych i wykształconych ludzi Niewystarczające dotacje na cele oświatowe. Przyzwolenie społeczne na spożywanie przez nieletnich papierosów i alkoholu, narkotyków. Niedostateczne zainteresowanie rodziców, w jaki sposób dziecko spędza czas wolny. Brak zainteresowania kulturą sporej części społeczeństwa gminy. Brak środków na funkcjonowanie instytucji kultury.</p>

<p>Przyspieszenie rozwoju młodego pokolenia spowodowane dostępem do „zdobyczy” techniki. Wykorzystanie europejskich funduszy pomocniczych. Wspólne wypracowanie zasad przepływu informacji oraz zasad współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej. Możliwości wykorzystania środków unijnych. Wprowadzanie nowych metod polityki społecznej. Promocja i organizacja wolontariatu.</p>	<p>Wzrost przestępczości szczególnie wśród nieletnich. Alkoholizm i przemoc w rodzinie. Słaba organizacja polityki państwa w zakresie pomocy społecznej.</p>
---	--

Dokonana w analiza SWOT wskazuje, które obszary szeroko rozumianej polityki społecznej wymagają długotrwałych, konsekwentnych i przemyślanych działań. Podstawowymi problemami społecznymi wymagającymi rozwiązania są ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, alkoholizm, niska aktywność społeczna oraz przemoc w rodzinie.

V. CELE I DZIAŁANIA STRATEGII

Wizja rozwoju społecznego Gminy Wąbrzeźno ma doprowadzić do współpracy ze sobą mieszkańców, dla osiągnięcia wspólnego celu, a tym samym ograniczenia zjawiska izolacji społecznej. Temu celowi służą ustalone w strategii cele strategiczne i operacyjne.

Cel strategiczny

Wsparcie, aktywizacja i tworzenie warunków umożliwiających osobom, rodzinom oraz młodzieży przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie sami pokonać, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia. Stworzenie świadomego i aktywnie współdziałającego społeczeństwa, uaktywnienie kapitału ludzkiego opartego na wiedzy.

Cele operacyjne

Cele operacyjne polegają na:

- 1) diagnozowaniu i przeciwdziałaniu przyczyn ubóstwa, bezrobocia oraz czynników powodujących korzystanie z pomocy społecznej;
- 2) wspieraniu osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, przemocą, uzależnieniami, bezdomnością, mających trudności w kontaktach ze społeczeństwem – włączenie ich do społeczności;
- 3) zapewnieniu usług opiekuńczych dla ludzi starszych, pomocy osobom niepełnosprawnym, przewlekle i nieuleczalnie chorym ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) propagowaniu zdrowego i aktywnego trybu życia - promocja sportu;
- 5) wspomaganie i koordynacji działań profilaktycznych, dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych w świetlicach wiejskich;
- 6) rozpropagowaniu postaw ludzkich otwartych na problemy otaczającego społeczeństwa;
- 7) zadbanie o dziedzictwo kulturowe i wartości niematerialne oraz konieczność duchowego rozwoju;

- 8) podnoszeniu troski o wspólne bezpieczeństwo dotyczące ludzi i ich mienia;
- 9) rozwoju systemu oświaty i edukacji będącej wstępem do zmiany mentalności mieszkańców, praca z jednostką i z grupą.

Cel operacyjny nr 1

Diagnozowanie i przeciwdziałanie przyczynom ubóstwa, bezrobocia oraz czynników powodujących korzystanie z pomocy społecznej.

W wyniku przeprowadzonej analizy sytuacji przez Ośrodek ustalono, że główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i ciężka lub długotrwała choroba. Znaczna część osób długotrwale bezrobotnych to klienci pomocy społecznej, którzy nie spełniają wymagań potencjalnych pracodawców. Pogłębia się zjawisko dziedziczenia bezrobocia i powiązane z tym zjawisko ubóstwa. Pozostawanie bez pracy przez dłuższe okresy czasu wpływa negatywnie na sytuację ekonomiczną rodzin.

Działania:

L.p.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady
1.	Pozyskiwanie środków na prace interwencyjne i prace społecznie użyteczne oraz kierowanie do wykonywania tych prac osób korzystających z pomocy społecznej.	2015-2020	-budżet państwa -fundusze pomocowe
2.	Przekwalifikowanie zawodowe i podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych – wdrażanie programów w tym zakresie.	2015-2020	-budżet państwa -fundusze pomocowe
3.	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Wąbrzeźnie w celu podniesienia aktywizacji osób bezrobotnych.	2015-2020	bezinwestycyjne
4.	Praca socjalna z osobami bezrobotnymi, odbiorcami pomocy społecznej w celu pobudzenia do aktywności na rynku pracy.	2015-2020	-budżet państwa -fundusze pomocowe
5.	Podjęcie działań w celu podniesienia aspiracji dzieci i młodzieży, jak również edukacja rodziców.	2015-2020	-budżet gminy -fundusze pomocowe

Przewidziane efekty realizacji celu:

- 1) rozpoznanie źródła zagrożeń życia społecznego na terenie gminy;
- 2) opracowanie diagnozy i wykorzystanie uzyskanych informacji w działaniach z zakresu pomocy społecznej;
- 3) zwiększenie efektywności działań i skuteczne reagowanie ośrodka oraz organizacji i instytucji współpracujących na aktualnie występujące problemy.

Cel operacyjny nr 2

Wspieranie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, przemocą, uzależnieniami, bezdomnością, mających trudności w kontaktach ze społeczeństwem – włączenie ich do społeczności.

Istotnym priorytetem pomocy społecznej jest pomoc osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji z powodu uzależnień, swojej bezradności, jak również różnym

dysfunkcjom. Nadużywanie alkoholu często jest rezultatem nieumiejętności poradzenia sobie z problemami życia codziennego, staje się przyczyną rozpadu rodziny zaistnienia w niej przemocy, a także prowadzi do pogorszenia sytuacji finansowej. Osoby te stają się zwykle osobami wykluczonymi społecznie. W sytuacji, gdy w rodzinie pojawia się przemoc i jest konieczna interwencja policji zakładana jest „Niebieska Karta” stanowiąca podstawę udzielenia wszechstronnej pomocy rodzinie. Zadaniem społeczeństwa jest współdziałanie w likwidacji tego zjawiska – wykluczenia społecznego.

Działania:

L.p.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady
1.	Diagnozowanie zjawiska alkoholizmu, przemocy, bezdomności w środowisku lokalnym.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa -fundusze pomocnicze
2.	Ścisła współpraca pracowników socjalnych z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wąbrzeźnie, a także udział w realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa -fundusze pomocnicze
3.	Kierowanie uzależnionego na leczenie przez GKRPA.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
4.	Udzielanie wsparcia ofiarom przemocy poprzez umieszczenie w ośrodkach specjalistycznych	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa -fundusze pomocnicze
5.	Wprowadzanie działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie problemowi bezdomności.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa -fundusze pomocnicze
6.	Tworzenie grup wsparcia dla osób wykluczonych społecznie, poprzez pracę socjalną mającą na celu pobudzenie aktywności osób wykluczonych.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa -fundusze pomocnicze
7.	Podjęcie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie profilaktyki uzależnień.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
8.	Organizowanie imprez, spotkań dla osób z różnych grup społecznych.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa -fundusze pomocnicze

Przewidziane efekty z realizacji celu:

- 1) zwiększenie aktywności własnej rodziny oraz osób korzystających z pomocy społecznej;
- 2) umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych;
- 3) uzyskanie środków finansowych na zaspokojenie niezbędnej pomocy;
- 4) uświadomienie konieczności organizowania alternatywnych form pomocy w stosunku do materialnej i rzeczowej – pomoc sąsiedzka, wolontariat itp.;
- 5) ograniczenie liczby osób korzystających z pomocy materialnej;
- 6) powrót osób uzależnionych do normalnego życia;
- 7) ograniczanie zjawiska bezdomności.

Cel operacyjny nr 3

Zapewnienie usług opiekuńczych, pomocy osobom starszym, niepełnosprawnym, przewlekle i nieuleczalnie chorym ze szczególnym uwzględnieniem osób chorych psychicznie jak i z zaburzeniami psychicznymi.

Pogorszenie sytuacji materialnej rodziny jest często spowodowane przewlekłą chorobą i niepełnosprawnością jej członków. Pomoc dla tych osób realizują głównie ośrodki zdrowia, szkoły, Ośrodek Pomocy Społecznej i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Narastający i nieunikniony proces starzenia się społeczeństwa, jego niepełnosprawność jak i choroby psychiczne i zaburzenia psychiczne nakłada na gminę obowiązek zapewnienia dostępu do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych, intelektualnych, zdrowotnych i rehabilitacyjnych. Ogólna dostępność do ww. usług ułatwia życie ludziom starszym, niepełnosprawnym, chorym psychicznie jak i z zaburzeniami psychicznymi wydłuża okres ich samodzielnej egzystencji w społeczeństwie.

Działania:

L.p.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady
1.	Tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, starszych, chorych psychicznie jak i z zaburzeniami psychicznymi, jako podstawy społecznej integracji i poprawy warunków życia.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
2.	Kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności ,chorych psychicznie jak i z zaburzeniami psychicznymi.	2015-2020	- bezinwestycyjne
3.	Pomoc usługowa w formie domowych usług opiekuńczych, umieszczenie w placówce zapewniającej całodobową pomoc.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
4.	Rozwijanie systemu opieki pielęgnacyjnej w celu zbudowania środowiskowego modelu integracji osób starszych, niepełnosprawnych chorych psychicznie jak i z zaburzeniami psychicznymi i wymagających pomocy.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
5.	Tworzenie możliwości rehabilitacji leczniczej i społecznej dla osób starszych, niepełnosprawnych chorych psychicznie jak i z zaburzeniami psychicznymi.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
6.	Organizowanie wolontariatu służącego pomocą osobą starszym, niepełnosprawnym, chorych psychicznie jak i z zaburzeniami psychicznymi.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
7.	Aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych, chorych psychicznie jak i z zaburzeniami psychicznymi poprzez ich udział w zorganizowanych grupach z uwzględnieniem ich zainteresowań oraz oczekiwań.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
8.	Integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym, niepełnosprawnych, chorych psychicznie jak i z zaburzeniami psychicznymi w celu wykorzystania potencjału tych osób w środowisku lokalnym.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
9.	Organizowanie wolontariatu służącego pomocą osobom starszym, niepełnosprawnym, chorych psychicznie jak i z zaburzeniami psychicznymi.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze

Przewidziane efekty z realizacji celu:

- 1) respektowanie praw osób starszych, niepełnosprawnych, chorych psychicznie i z zaburzeniami psychicznymi do godnego życia w społeczeństwie;
- 2) zapewnienie komfortu psychicznego i poczucia bezpieczeństwa osobom starszym, niepełnosprawnym, chorym psychicznie i z zaburzeniami psychicznymi poprzez zabezpieczenie ich funkcjonowania w środowisku lokalnym;
- 3) zagospodarowanie czasu wolnego osób starszych, niepełnosprawnych, chorych psychicznie i z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) włączenie osób starszych, niepełnosprawnych, chorych psychicznie i z zaburzeniami psychicznymi do życia w lokalnej społeczności;
- 5) usprawnienie fizyczne i społeczne osób starszych, niepełnosprawnych, chorych psychicznie i z zaburzeniami psychicznymi;
- 6) umożliwienie osobom starszym, niepełnosprawnym, chorym psychicznie i z zaburzeniami psychicznymi do godnych warunków życia i funkcjonowania w środowisku;
- 7) poprawa sytuacji materialno – bytowej rodzin z osobami starszym, niepełnosprawnym, chorym psychicznie i z zaburzeniami psychicznymi;
- 8) rozwój intelektualny osób niepełnosprawnych umysłowo, osób starszych, niepełnosprawnych, chorych psychicznie jak i z zaburzeniami psychicznymi.

Cel operacyjny nr 4

Propagowaniu zdrowego i aktywnego trybu życia - promocja sportu.

Obecnie dominującym problemem zdrowotnym i społecznym stają się wady postawy i zaburzenia refrakcji i akomodacji oka. Przyczynami tych zjawisk są min. niedobór ruchu (siedzący tryb życia - komputer, telewizja) oraz niski poziom kultury zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży szkolnej a także dorosłych. Aktywność fizyczna kształtuje organizm człowieka i jego funkcje, wzmacniając i rozwijając wszystkie jego układy (sprawność, budowa). Należy pamiętać, iż wady postawy u dzieci same nie ustępują, a nieleczone i rehabilitowane utrwalają się i pogłębiają „budując” społeczeństwo niepełnosprawne.

Działania na rzecz podniesienia kultury zdrowotnej przyczynią się do wydłużenia przeciętnego trwania życia w sprawności, a przede wszystkim doprowadzi to do zmniejszenia się w przyszłości liczby osób wymagających pomocy z ośrodka pomocy społecznej.

Działania:

L.p.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady
1.	Edukacja mająca na celu podniesienie kultury zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży szkolnej, poprzez uświadamianie dziecku i rodzicom zagrożeń wynikających z wad postawy.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa -fundusze pomocnicze
2.	Diagnozowanie potrzeb zdrowotnych.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa -fundusze pomocnicze
3.	Współuczestnictwo Gminy w koordynowaniu usług medycznych.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa -fundusze

			pomocnicze
4.	Organizowanie imprez i zajęć z zakresu kultury fizycznej i sportu.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa -fundusze pomocnicze
5.	Edukacja do zdrowego stylu życia.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa -fundusze pomocnicze
6.	Promocja działań mających na celu utrzymanie zdrowia oraz odpowiedniej kondycji fizycznej.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa -fundusze pomocnicze

Przewidywane efekty z realizacji celu:

- 1) uświadamianie dzieciom, młodzieży i dorosłym zagrożeń związanych z wadami postawy;
- 2) sporządzenie diagnozy potrzeb zdrowotnych;
- 3) poszerzenie zakresu edukacyjnego społeczeństwa na temat zdrowego stylu życia.

Cel operacyjny nr 5

Wspomaganie i koordynacja działań profilaktycznych, dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych w świetlicach wiejskich.

Częstymi zjawiskami patologicznymi wśród dzieci i młodzieży są: przemoc, alkoholizm i narkomania. Aktywizacja młodzieży może być prowadzona poprzez działania kulturalne, sportowe, co eliminuje zagrożenia, na jakie narażony jest młody człowiek. Zapobieganiu tym zjawiskom muszą towarzyszyć szerokie działania profilaktyczne, opiekuńcze i edukacyjne w środowisku dzieci i młodzieży. Do tych działań zaliczamy pracę w świetlicach wiejskich gdzie można prowadzić ogólnorozwojowe zajęcia pozalekcyjne.

Działania:

L.p.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady
1.	Organizowanie spotkań dla dzieci i młodzieży o tematyce promującej zdrowy i aktywny styl życia.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
2.	Organizowanie spotkań - pogadarek dla młodzieży, których tematem będzie zapobieganie przestępczości, demoralizacji, alkoholizmowi i narkomanii.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
3.	Wzbogacanie ich wyposażenia i oferty zajęć sieci świetlic wiejskich.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
4.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze

Przewidziane efekty z realizacji celu:

- 1) poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci i młodzieży oraz poczucia ich wartości;
- 2) wzrost bezpieczeństwa mieszkańców wsi i osiedli;
- 3) ograniczenie zjawisk patologicznych;
- 4) zaangażowanie się młodzieży w organizację życia i współtworzenia tzw. małych ojczyzn.

Cel operacyjny nr 6

Rozpropagowanie postaw ludzkich otwartych na problemy otaczającego społeczeństwa.

Jednym z ważniejszych problemów nękających społeczeństwo jest znieczulica, obojętność na los drugiego człowieka. Nie są dokładnie znane przyczyny ekspansji tego zjawiska. Człowiek żyjący w dużych społecznościach jest zagubiony i samotny. Często brak mu oparcia nawet wśród najbliższych.

Działania:

L.p.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady
1.	Aktywizacja społeczności lokalnej do spotkań i wspólnych działań.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
2.	Motywowanie do pomocy innym.	2015-2020	bezinwestycyjne
3.	Inspirowanie społeczeństwa do tworzenia grup samopomocowych oraz podejmowania prac w ramach wolontariatu.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze

Przewidziane efekty z realizacji celu:

- 1) organizacja cyklicznych spotkań mieszkańców gminy;
- 2) organizacja cyklicznych imprez we współdziałaniu społeczności lokalnej;
- 3) propagowanie pomocy sąsiedzkiej;
- 4) rozwój wolontariatu;
- 5) rozwój działalności lokalnych stowarzyszeń.

Cel operacyjny nr 7

Zadbanie o dziedzictwo kulturowe i wartości niematerialne oraz konieczność duchowego rozwoju.

Spółeczeństwo w pogoni za pieniądzem przestaje zwracać uwagę na rozwój duchowy. Stałe podnoszenie stopy życiowej powoduje konieczność ciągłej pracy przemieniającej się w pogoń za dobrami materialnymi. Oprócz stałego podnoszenia standardów materialnych, człowiekowi potrzebne do właściwego rozwoju są wartości duchowe – literatura, sztuka, muzyka, taniec.

Działania:

L.p.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady
1.	Modernizacja placówek kulturotwórczych.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
2.	Organizowanie zajęć upowszechniających rękodzieło artystyczne oraz inne formy twórczości ludowej.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa

			- fundusze pomocnicze
3.	Przygotowanie i realizacja oferty kulturalnej dla mieszkańców.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
4.	Kultywowanie tradycji regionalnych.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze

Przewidziane efekty z realizacji celu:

- 1) zacieśnienie więzi społecznych między osobami starszymi i młodszymi;
- 2) udział coraz większej liczby mieszkańców w lokalnych przedsięwzięciach kulturalnych;
- 3) renesans rękodzieła artystycznego, haftu, rzeźby itp.

Cel operacyjny nr 8

Podnoszenie troski o wspólne bezpieczeństwo dotyczące ludzi i ich mienia.

Ważnym aspektem życia jest poczucie bezpieczeństwa. Cywilizacja powoduje konieczność wzmocnienia troski o bezpieczeństwo jednostki, społeczeństwa, jak i dóbr materialnych, które służą zaspokajaniu potrzeb ludzkich. Niezbędne jest ukształtowanie wśród społeczeństwa postaw wrażliwych na bezpieczeństwo swoje i innych osób.

Działania:

L.p.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady
1.	Organizowanie działań promujących postawę człowieka troszczącego się o bezpieczeństwo.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
2.	Uświadamianie młodzieży istnienia różnych współczesnych zagrożeń.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
3.	Doposażenie w sprzęt służący ratowaniu zdrowia i życia ludzkiego.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
4.	Prowadzenie dla dzieci i młodzieży zajęć edukacyjnych w zakresie walki z zagrożeniami.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze

Przewidziane efekty z realizacji celu:

- 1) poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gminy;
- 2) Umiejętność obsługi podstawowego sprzętu do ratowania zdrowia.

Cel operacyjny nr 9

Rozwój systemu oświaty i edukacji będącej wstępem do zmiany mentalności mieszkańców, praca z jednostką i z grupą.

Edukacja, dostępność do korzystania z różnych źródeł wiedzy są czynnikami zmieniającymi mentalność. Od mentalności społeczeństwa zależy stan jego rozwoju. Ukształtowanie właściwej postawy preferującej pozytywne zasady, odpowiedni sposób myślenia oraz przekonania to otwarta droga do ukształtowania społeczeństwa aktywnego, współdziałającego dla dobra całej społeczności.

Działania:

L.p.	Działania/zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady
1.	Poszerzenie oferty edukacyjnej dla młodzieży, osób dorosłych i starszych.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
2.	Wyrównywanie szans rozwojowych.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze
3.	Unowocześnianie systemu oświaty.	2015-2020	-budżet gminy -budżet państwa - fundusze pomocnicze

Przewidziane efekty z realizacji celu:

- 1) wprowadzenie nowoczesnych technik edukacyjnych;
- 2) doposażenie szkół;
- 3) nauka w szkołach, co najmniej 2 języków;
- 4) nauczanie przedsiębiorczości i samodzielności młodzieży gimnazjalnej i uczęszczającej do szkół gminnych poprzez realizację odpowiednich projektów i kół pozalekcyjnych.

Realizacja Strategii.

Realizacja Strategii jest zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym. Cele i zadania realizowane będą przy współpracy społeczności lokalnej oraz różnego typu instytucji i organizacji, tak, aby pozytywnym oddziaływaniem objąć teren całej gminy. Powodzenie przyjętych założeń uzależnione będzie od ścisłej współpracy podmiotów, sytuacji w gminie oraz środków finansowych, przeznaczonych na ich urzeczywistnienie. Skuteczność realizacji zadań gwarantuje wdrażanie w życie zaplanowanych zadań, podejmowanie działań polegających na pozyskiwaniu dodatkowych środków z innych źródeł niż budżet gminy, uświadomienie społeczności lokalnej znaczenia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć, upowszechnianie celów i zadań wśród mieszkańców gminy. Realizacja zadań określonych w strategii będzie mogła się odbywać zarówno z udziałem jednostek publicznych, organizacji pozarządowych jak i podmiotów niepublicznych w tym przedsiębiorców a także osób fizycznych. Współpraca pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi odbywać się będzie z udziałem mediów m.in.: lokalnej prasy, strony internetowej, BIP, plakatów, tablicy informacyjnej itp. oraz przez organizowanie np. wspólnych spotkań, szkoleń i wymiany doświadczeń, zlecenie zdań itp. a także zawieranie porozumień dotyczących wspólnego wykonywania niektórych przedsięwzięć.

Ewaluacja Strategii.

W celu śledzenia postępów w realizacji Strategii będzie ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie pozwoli z jednej strony na ocenę oczekiwanych wyników już przyjętych zadań, jak i ewentualne korekty w tych zadaniach.

Aktualizacja Strategii będzie dokonywana, w miarę potrzeb. Dokument ten jest „otwarty” na społeczną dyskusję oraz wszelkie konstruktywne uwagi i wnioski. Aktualizacja będzie dokonywana w wyniku monitoringu zjawisk społecznych rodzących zapotrzebowanie wynikające z aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej w gminie. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian gospodarczych, społecznych i ich uwzględnienia w Strategii. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w Strategii jest weryfikacja w społecznym procesie, powtarzanym, co kilka lat. W trakcie weryfikacji mogą powstawać zupełnie nowe cele szczegółowe i projekty dotyczące tych aspektów życia w gminie, których w dniu dzisiejszym nie przewidziano. Monitoring zostanie przeprowadzony w oparciu o wskaźniki finansowe i ilościowe. Bazę będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji i organizacji, grup środowiskowych biorących udział w realizacji Strategii. Dodatkowo dane uzyskane dzięki szerokiemu udziałowi mieszkańców służyć będą ocenie realizacji oraz uaktualnieniu zapisów strategii. Częstotliwość pomiaru, a także raporty wskaźników ustalone będą w zależności od ich kategorii. Bazę pozyskiwania informacji będą stanowiły instytucje i organizacje, grupy środowiskowe biorące udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Strategii . Dodatkowo dane mogą być uzyskane dzięki wykorzystaniu ankiet oraz szerokiego udziału mieszkańców służyć będą ocenie realizacji oraz uaktualnieniu zapisów Strategii. Częstotliwość pomiaru, a także raporty wskaźników ustalone będą w zależności od ich kategorii. Wskaźnikami oceny monitorowania celów strategicznych i szczegółowych Strategii będą np.:

- wymierne ilości zmodernizowanych obiektów i infrastruktury komunalnej służących celom społecznym,
- ilość zorganizowanych kampanii na rzecz profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej oraz liczba osób, do których dotarły materiały i ulotki informujące o zagrożeniu związanym z tymi patologiami w ramach systemu sieciowej pomocy,
- procentowe ilość mieszkańców zadowolonych z jakości życia w gminie,
- liczba atrakcji (zajęć, imprez, itp.) organizowanych, dla mieszkańców gminy, mających na celu rozwój zainteresowań oraz promocję zdrowego stylu życia.

Ocena realizacji Strategii odbywać się będzie:

- na bieżąco w trakcie realizacji strategii i wykonywania poszczególnych zadań,
- na podstawie określonych wskaźników,
- liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe; itp.

VII. ZAKOŃCZENIE

Przedstawiona Strategia obejmuje teren Gminy Wąbrzeźno. Uczestniczyć będą w niej osoby dorosłe, dzieci i młodzież, rodziny i ich członkowie oraz mieszkańcy wymagający wsparcia, leczenia, opieki i pomocy, Cele i zadania realizowane będą przy współpracy ze społecznością lokalną.

Realizacja zadań odbywać się będzie w ciągu pięciu lat, a ich powodzenie zależy od ścisłej współpracy społeczności lokalnej, podmiotów realizujących Strategię, sytuacji ekonomicznej gminy oraz środków finansowych, które zostaną przeznaczone na ich urzeczywistnienie. Gmina Wąbrzeźno przeznacza na realizację działań środki własne, a ponadto ubiegać się

będzie o finansowanie ich z innych źródeł. Skuteczność realizacji zadań gwarantują określone warunki, a mianowicie:

- 1) konsekwentne wdrażanie zaplanowanych zadań;
- 2) działania na rzecz pozyskania środków z innych źródeł niż budżet samorządu;
- 3) uświadamianie społeczności lokalnej znaczenia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć;
- 4) upowszechnianie celów i zadań wśród mieszkańców gminy.

Strategia jest opracowaniem „otwartym” na społeczną dyskusję oraz wszelkie konstruktywne uwagi i wnioski, które mogą zostać do niej wprowadzone i będą podlegać realizacji.